

Grunnkurs D PMU 19.-23. oktober 2026

Grunnkurs D: Allmennlegen som forsker og kunnskapshåndterer

Læringsmål: ALM-020, 021, 041, 059, 077 og 083

KURSPROGRAM

Mandag 19. oktober

Møteleder Anja Brænd

- 08.30-08.40 Velkommen. Orientering om kurset (Anja Brænd)
- 08.40-09.15 Fra idé til prosjekt 1: Allmennmedisin som forskningsbasert fag. Grunnlaget for ulike forskningstradisjoner i medisinen (Jørund Straand)
- 09.15-10.00 PROSJEKTMØTE 1: *Bli kjent med hverandre i gruppa: en runde der hver presenterer seg - stikkord: Navn, arbeidssted, faglig bakgrunn, faglige interesser, erfaring med forskning, og om tid: forslag til prosjekt for gruppearbeidet denne uka.*
- 10.00-10.20 Pause
- 10.20-11.50 Finn ut hva andre har gjort før om ditt tema – om problemformulering og litteratursøk. (Anja Brænd)
Kritisk vurdering av publiserte forskningsresultater – hvordan kan vi vite om de er gyldige for egen fastlegepraksis? (Anja Brænd)
- 11.50-12.50 Lunsj
- 13.00-13.50 Plenumsforelesning PMU
- 13.50-14.10 Pause
- 14.10-14.55 Fra idé til prosjekt 2: Planlegging er halve jobben. Arbeidsplan for prosjektet. Hva må inngå i prosjektbeskrivelsen («protokollen»)? (Jørund Straand)
- 14.55-15.40 PROSJEKTMØTE 2: *idemyldring om tema for det prosjektet man vil arbeide med denne uka*

Tirsdag 20. oktober

Møteleder Jørund Strand

- 08.30-09.15 Er diagnosen riktig? Forskning om diagnostiske tester/-kriterier. Introduksjon til klinisk-epidemiologiske grunnbegreper (Morten Lindbæk)
- 09.15-10.00 Virker behandlingen? Om kliniske randomiserte kontrollerte studier i Allmennpraksis (Morten Lindbæk)
- 10.00-10.20 Pause
- 10.20-11.50 PROSJEKTMØTE 3: *Endelig valg av tema for prosjekt i gruppa*
- 11.50-12.50 Lunsj
- 13.00-14.30 PROSJEKTMØTE 4: *materiale og metoder vi skal anvende i eget prosjekt*
- 14.30-15.20 Pause og PMUs kulturhalvtime
- 15.20-16.05 Lover, regler og tillatelser – hva må være på plass før man kan starte et forskningsprosjekt? (Guro Haugen Fossum)
- PraksisNett – en infrastruktur for klinisk forskning i allmennpraksis (Guro Haugen Fossum)

Onsdag 21. oktober

Møteleder: Anja Brænd

- 08.30-09.15 Kvalitative forskningsmetoder i allmennpraksis 1: Hva er kvalitative forskningsmetoder, og når er de aktuelle? Hva skal til for å sikre vitenskapelig kvalitet? (Holgeir Skjeie)
- 09.15-10.00 Kvalitativ forskning i allmennpraksis 2: Måter å samle inn kvalitative data (intervju, fokusgrupper, deltakende observasjon) (Holgeir Skjeie)
- 10.00-10.20 Pause
- 10.20-11.50 PROSJEKTMØTE 6: *videreutvikling av prosjektet*
- 11.50-12.50 Lunsj
- 13.00-14.00 Plenumsforelesning
- 14.00-14.30 Pause
- 14.30-15.15 Forskning basert på spørreskjema – hvordan lage et godt spørreskjema? (Anja Brænd)
- 15.15-15.40 Om å være forsker og fastlege (Holgeir Skjeie)

Torsdag 22. oktober: Forskningsdagen

NB! Forskningsdagen er en obligatorisk del av Grunnkurs D. Detaljert program vil foreligge senest på kursdagen. I tillegg til prosjektpresentasjoner og plenumsforelesning, inngår her en presentasjon om Nasjonal forskerskole i allmenmedisin (NAFALM) ved Anja Brænd.

08.30-08.45	Velkommen
08.45-09:00	Frie foredrag
09.00-09.15	Frie foredrag
09.15-09.30	Frie foredrag
09.30-09.45	Frie foredrag
09.45-10.00	Frie foredrag
10.00-10.20	Pause
10.20-10.35	Frie foredrag
10.35-10.50	Frie foredrag
10.50-11.05	Frie foredrag
11.05-11.20	Frie foredrag
11.20-11.50	Nasjonal forskerskole i allmenmedisin Anja Brænd
11.50-12.50	Lunsj
13.00-13.50	Plenumsforelesning
13.50-14.20	Pause
14.20-14.35	Frie foredrag
14.35-14.50	Frie foredrag
14.50-15.05	Doktorgrad
15.05-15.20	Doktorgrad
15.20-15.35	Doktorgrad
15.35-15.40	Avslutning
15.40-16.	Pause
16.00-17.00	Gruppearbeid Grunnkurs D: PROSJEKTMØTE 5: <i>videreutvikling av prosjektet</i>

Gruppeledere:

Fredag 23. oktober

Møteleder: Jørund Strand

- 08.30-09.15 Fra forskningsresultater til kliniske retningslinjer (Sigurd Høye)
- 09.15-10.00 Formidling av forskningsresultater til kolleger og til publikum (Sigurd Høye)
- 10.00-10.20 Pause
- 10.20-10.50 Penger til forskning - kort om Forskningsutvalget i Norsk forening for allmenntmedisin (AFU) og Allmenntmedisinsk forskningsfond (AMFF) (Anja Brænd)
- 10.50-11.50 PROSJEKTMØTE 7: siste finpuss av presentasjon til kursprøve/minikongress
- 11.50-12.50 LUNSI
- 13.00-15.00 PROSJEKTMØTE 8: Minikongress: (= obligatorisk kursprøve).
- Hver gruppe presenterer sitt prosjekt (15 minutter på hver). Presentasjonene er å regne som kursprøve. Diskusjon, spørsmål/svar, sensur*
- 15.00-15.15 Avslutning/kursevaluering

Obligatorisk grunnkurs i allmennmedisin.

Kurset er godkjent med 30 poeng som obligatorisk grunnkurs D til videreutdanningen i allmennmedisin. Kurset er også godkjent med 30 valgfrie kurspoeng til etterutdanningen.

Kursledelse: professor emeritus Jørund Straand og førsteamanuensis Anja Brænd (kursleder).
Avdeling for allmennmedisin, Institutt for helse og samfunn, Universitetet i Oslo.

Kursdeltakerne vil bli delt inn i 6 grupper fordi en viktig del av Grunnkurs D utgjøres av et langsgående gruppearbeid over 8 prosjektmøter. Gruppene vil motta veiledning underveis.

Oppgavetekst for langsgående gruppearbeid: prosjektmøtene

Før kurset skal alle deltakerne forsøke å identifisere et ubesvart spørsmål fra allmennmedisinsk praksis og som de ønsker at gruppa skal arbeide videre med:

«Forestill deg at du har fått et stipend med lønnsmidler på 6 måneder (som kan tas ut på heltid i et halvt år eller på deltid over et lengre tidsrom) – og at du nå kan ta fatt på et mindre forskningsprosjekt forankret i allmennmedisinsk praksis. Noter problemstillingen eller det spørsmålet som beskriver problemet du ønsker å utforske nærmere. Ta forslaget med deg til gruppearbeidet første kursdagen.»

Prosjektmøte 1

Et formål med dette første møtet er at deltakerne i gruppa skal bli bedre kjent med hverandre. Møtet starter derfor med en kort presentasjonsrunde der hver enkelt forteller kort om seg selv:

- hvor og når er man utdannet
- tidligere og nåværende stilling
- forskningserfaring
- faglige interesser

Deretter tar man en ny runde i gruppa der alle får ordet: denne gangen i forhold til spørsmål som hver enkelt deltaker har tenkt ut i forkant: kan mitt spørsmål eller min undring omformuleres til et forskningsspørsmål som gruppa kan arbeide videre med gjennom kurset?

Prosjektmøte 2

(Det kan nå være lurt at gruppa nå velger en ordstyrer/gruppeleder som kan styre diskusjonen og sørge for at alle slipper til)

Deltakerne i gruppa skal nå, etter tur, lese opp problemstillingen sin (stikkord kan gjerne noteres på flip-over etc). Gruppa diskuterer hver enkelt problemstilling ut fra om:

- Er problemstillingen forståelig og entydig formulert?
- Kan problemstillingen omformes til et forskbart spørsmål?
- Hva slags type forskningsmetode ser gruppen for seg skal benyttes?
  - Litteraturstudie?
  - En deskriptiv (beskrivende) studie?
  - En analytisk eller en hypotesegenerende studie?

- En eksperimentell (randomisert) studie?

Dessuten: Er allmennpraksis en (spesielt) god setting for å utforske denne problemstillingen?

Gruppedeltakerne kan om nødvendig benytte tiden fram til neste dag på å tenke gjennom de ulike lanserte forslagene med sikte på at gruppa på prosjektmøte 3 (tirsdag formiddag) gjennom en avstemming skal fastsette hvilket forslag gruppa skal arbeide videre med på dette kurset.

I løpet av uka skal dette utvikles (så langt råd er) til en plan for et allmenmedisinsk forskningsprosjekt:

- omforme spørsmålet til en forskbar problemstilling
- utvikle dette videre til en prosjektplan for et mindre forskningsprosjekt

Prosjektmøtene 3-6

Viktig at et medlem i gruppa tar på seg oppgaven som gruppens sekretær og tar ansvar for fortløpende å dokumentere arbeidet i gruppa. Bruk gjerne power-point eller tilsvarende til å dokumentere arbeidet fortløpende.

Om gruppa ikke allerede har bestemt seg for et prosjekt: prosjektmøte 3 starter ved at gruppa voterer over de ulike forslagene som ble lansert dagen i forveien (prosjektmøte 1-2).

Deretter starter arbeidet med å utarbeide en skisse til en prosjektbeskrivelse ("protokoll") for det prosjektet gruppa har valgt:

- Arbeidstittel
- Formål
- Bakgrunn. Ut fra eget kjennskap og hva som finnes i litteraturen:
  - hva er kjent fra før? hva har andre gjort?
  - hva er ukjent/ubesvarte spørsmål?
- Metodeprinsipp (design) for undersøkelsen (hvordan gå fram?)
- Materiale (hva eller hvem skal undersøkes? Hvor? Hvordan? Hvor mange?)
- Hva slags variabler skal registreres? Hvor skal data hentes fra? Hvordan skal de registreres? Utkommemål for undersøkelsen?
- Analysemetoder (bearbeiding og analyse av data)
- Tidsplan
- Etikk og personvern
- Praktiske spørsmål (ressurser; økonomi, logistikk mv.)
- Hvordan skal forskningsresultatene sammenskrives og formidles?

Så langt man rekker i løpet av kurset, og i takt med framdriften i plenum, fyller man så inn under de ulike overskriftene.

Prosjektmøte 7 og 8

Prosjektmøte 7: Klargjøre presentasjon om gruppens prosjektarbeid

Prosjektmøte 8 («minikongress» = obligatorisk kursprøve) der hver gruppe har 15 minutter til rådighet (veiledning: ca. 10 minutter til presentasjon og 5 minutter til diskusjon og «sensur») for prosjektpresentasjon i plenum.

Kursledere, gruppeledere og forelesere er tilknyttet Avdeling for Allmenmedisin, Helsam, UiO